

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR

kladóhivatalban átvéve:
Egy évre ..... 10 h.
Három évre ..... 28 h.
Három hónapra ..... 9 h.
Utólagos postán szállítva:
Egy évre ..... 24 h.
Három évre ..... 60 h.
Egyes szám ára 6 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnap után napok kivételével.
Szerkesztőség és kladóhivatal:
Nagyvárad, Sallógyi Dezső-u. 9.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kladó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 78. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1916 április 5.

Megszálltuk a határszéli hegygerinceket.

Olasz hadszíntér. Budapest, április 4. (Hivatalos.) A harcvo-
nal egyes pontjain a tüzérségi tevékenység mindkét részről élénk volt,
így a doberdói fensík szakaszán Malborgethnél, a Col di Lanán és a
Judikáriákban. Az Adamello szakaszokban csapataink a Lopia Alta és
Monte Fumo között megszállták a határszéli hegygerincet.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, április 4. (Hivatalos.)
Nincs nevezetesebb esemény. Höfer.

Japán a holland gyarmatok ellen tör.

Amsterdam, április 4. De Wray Howel volt holland miniszter szenzációs érdek-
esü nyilatkozatot tett. A volt miniszter elmondotta, hogy a holland közvélemény tisztá-
ban van azzal, hogy Japán, amely résztvett a párisi konferencián, **az ázsiai holland
gyarmatokat, Borneót, Szumatrát és Celebeszt akarja magának megszerezni.**
A holland gyarmatok kormányai az utóbbi időben egész csomó japáni kémeket voltak
kénytelenek kivégezni, ami mindenesetre élénk világot vet Japán szándékaira. Több iz-
ben bebizonyult, hogy a gyarmati benszülöttek mozgalmi Japán intrikái miatt in-
dultak meg.

Anglia Hollandián át akarja Németországot megtámadni.

Hága, április 4. Anglia a párisi tanácskozáson vetette fel azt az
eszmét, hogy Németországot Hollandián át meg kellene támadni és
flottaakcióval új irányt adni a dolgok fejlődésének. Anglia azt akarja,
hogy a német flottát bázisán keressék fel és provokálják az első nagy
összeütközést.

Az antant mosakodása.

Budapest, április 4. (Saját tud.) A Reutter ügynökség jelenti: Hi-
vatalos oldalról kijelentik, hogy az antant és Hollandia között semmi
se történt, ami jogos alapot nyújtana a Hollandiában elterjedt izgal-
makra. **A párisi konferencián semmi olyas nem történt, ami Hollandia szu-
verénitására sértő volna** s valótlán az a híresztelés, hogy Anglia csapato-
kat akart átvonultatni Hollandián.

Amsterdamból jelentik: **A holland kérdés teljesen elintéztetett.**
Az antant elvesztette a játszmát.

A holland kérdés és a német szén.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónk-
tól.) A Presse jelentése szerint a holland
kérdést békésen intézik el. Hollandia gyors
és energikus intézkedései meggyőzték azo-
kat, akiket illet, **Hollandia szuverénitását
minden támadással szemben megvédi.**
Hollandia szuverén jogába ütközött az
antant azon kívánsága, hogy határait Né-
metország felől zárja el. Ezt már azért sem
teheti, mert **rá van utalva a német
szénre.**

A francia radikálisok Verdun elestéről irnak.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónk-
tól.) Genfből jelentik: A francia radikális
sajtó lehetetlenné tartja **Verdun elestét.**
Rouge Bonnet kijelenti, hogy nem Joffre,
hanem a németek harspdáják be a frontot.
Az Information követeli, hogy **új védelmi
vonalat kell létesíteni és pedig többet**
egymás után Verdun és Páris között. A
Temps szerint a **németek Verdun körül 12
új vasuti vonalat létesítettek,** míg a fran-
ciák tétlenek maradtak. Hervé szerint a
szociálista kisebbség folytatja propagandá-
ját nemcsak a front mögött, hanem a fron-
ton is. **Ez pártszakadást fog előidézni
s ez az április 10-iki kongresszu-
son fog jelentkezni.**

Az olasz műkincsek háborus célokra.

Luganó, április 4. F. T. Marinetti fu-
turista költővezér azt az ötletet propagálja,
hogy Itália boesássa áruba összes műkin-
cesit, amik a muzeumokban s magán gyűj-
teményekben vannak s azok árát fordítsák
háborus célokra. Azt írja:

"az olasz e háboru árán lerázza ma-
gáról ezredes multját s mint szerény
gubóból a pillangó burkain buvik elő a
cinquecento széttört műremekei mögül..."

Csak azoknak a cigarettázóknak,

kik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet:

MODIANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyeken nincsen sem bronz, sem színyomás,
de minden hüvelyben benne van víznyomással a gyáros aláírása: *J. D. Modiano*

Főraktár: Heiler és Seidmann uraknál Nagyváradon.

A csigérgyarmati gyilkosság.

Rendkívül érdekes és szövevényes gyilkosság ügyét kezdi tárgyalni holnap a nagyvárad esküdtbírósa. Dimb György, a felesége és Morár Lázár a vádlottak. Az ügyben előbb az aradi esküdtbírósa ítélte s a vádlottakat felmentették, de a Kuria megsemmisítette az ítéletet s a nagyvárad esküdtbírósa delegálta.

Az ügy előzményei a következők.

1909. június 21-én a padlásán felakasztva találták Serán Pált Csigérgyarmaton. A hullát hatósági orvos vizsgálta meg s megállapította, hogy nyakán mély barázda van, amit a kötél ejtett rajta, de semmi más külsérülés nincs, az öngyilkosság kétségtelen s azért a hulla temetésére az engedélyt megadta.

Az első feljelentés.

Rövid idő múlva az elhunyt testvére, Serán Aurél feljelentést tett, mert gyanusnak találta a halálesetet.

A halottat exhumálták s felboncolták. A boncolás megerősítette az első vizsgálatot, mert külsérüléseknek semmi nyoma sem volt s csak egy barázda volt a nyakon, a kötél nyoma. Az eljárást megszüntették újra.

A lány szüleit gyilkossággal vádolják.

Hat év telt el azután, 1914 március 24-én az elhalt neje, Dimb Zsófia megjelent a községi elöljáróság előtt s szenzációs leleplezést vétetett jegyzőkönyvbe, elmondta, hogy férje akkor este részegen jött haza s lefeküdt. Éjjel 11 óra tájban édesapja: Dimb György lépett be a szobájukba a feleségével és Morár László nagybátyjával. Az apja megparancsolta az anyjának, hogy emelje fel a fejét alvó férjének s mikor fel-emelte, az apja a készen tartott kötélhurokot nyakára tette s Morár Lászlóval addig húzták a hurkot, míg férje meghalt.

Aztán felvonszolták a padlásra s ott újra felakasztották, hogy azt a látszatot keltse, hogy férje öngyilkossá lett. Az előzetes megbeszélés szerint az anyja másnap reggel jajveszékelné kezdett, mintha akkor fedezte volna fel az öngyilkosságot. A leány azt mondotta, hogy azért jelenti fel szüleit, mert az apja megverte s elkergette a háztól. Eddig azért nem mert feljelentést tenni, mert Morár Lázár megfenyegette, hogy revolverrel lelővi, ha szólni mer.

A feljelentésre a terhelteket azonnal tartóztatták. A csendőri nyomozás elején a terheltek tagadtak, de a napokig tartó nyomozás után beismerték a gyilkosságot.

A feleség tette a hurkot férje nyakára.

A terheltek: az apa, anya azt vallották, hogy leányuk könyörgött nekik, hogy tegyék

el láb alól a férjét, mert részeges s őt megöléssel fenyegeti.

A fiatal asszony már várta őket s együtt mentek be vele alvó férjéhez Morár Lázárral s a fiatal asszony oda ment az ágyhoz, hogy felemelje férje fejét. Az egy pillanatra feleszmélt, de az asszony azt mondta, hogy párnát tesz a feje alá. E közben rátette a hurkot férje nyakára, mire az apa és a nagybátya a mestergereudára húzták a kötelet s Serán Pált felhúzták. Az csak annyit szólhatott:

— Mi van most apám?

Ez volt a haldokló utolsó szava. Egy félóraig lógott a gerendán Serák Pál, aztán apósa a kötélről fogva kivonszolta szobából. A többiek tolták hátulról a halottat. Felvonszolták a padlásra, s ott újból felakasztották a padlás gerendára. A fiatal asszony segített az akasztásnál a padlásra s azután lefeküdt abba az ágyba, melyből férjét előbb kihúzták s reggelig aludt.

E vallomások alapján vizsgálat indult meg a fiatal asszony ellen is, de az ügyesség az eljárást ellene megszüntette, mert hitelt adott a fiatalasszony vallomásának, s dacára szülei terhelő vallomásának, a fiatal özvegy ellen nem volt többé vizsgálat.

A vádlott lelkiismerete megszólal.

A terhelteket a borosjenői járásbíróhoz kísérték, hol újra kihallgatták. Dimb Györgyné itt már tagadott. Később azután újra a járásbíró elé vezettette magát önkényesen s kijelentette, hogy megakarja nyugtatni lelkiismeretét s vallani akar. Eltérésekkel ugyan, de ugyanazt vallotta, mint a csendőrség előtt. Dimb György nem tagadott a járásbíró előtt sem. Teljes beismerésben beszélt el az eseményt úgy, amint előadtuk.

Mikor azonban az aradi vizsgálóbíróhoz kísérték, ott letagadott mindent s azt állította, hogy eddig félelemből vallott.

Dramai jelenet a vizsgálóbíró előtt.

A másik két vádlott beismerte a vizsgálóbíró előtt is, s ezeket szembesítették Dimb Györggyel. Mikor Dimb Györgynét szembesítették az urával, így szólt hozzá:

— Mondj el mindent igazán, úgy, ahogy történt, látod én beismerem, hogy mi öltük meg Serán Pált.

Dimb megmaradt tagadása mellett.

— Én semmiről sem tudok.

Dimbné újra kérte az urát.

— Mondj meg te is az igazat. Látod én is megpróbáltam tagadni, de Zsófi kiadott rajtunk. Be kell ismerünk, hogy nagy bünt követtünk el, amiért meg kell bünhödnünk. Amióta töredelmesen elmondtam mindent, azóta megvagyok nyugodva s azóta tudok aludni is.

Dimb szóltanul hallgatta a vallomást.

kat Percekig elgondolkozva állt ott. Végre a bíró sürgetésére megszólalt:

— Én semmit sem tudok.

Morár Lázár is teljes beismerésben volt.

A főtárgyaláson aztán tagadtak mind a hárman.

A gyilkosságot állítólag azért követték el, mert Dimb 1310 koronával tartozott Serán Pálnak s ettől az adósságtól akartak szabadulni. De ezt az adósságot Dimb kifizette az örökösöknek.

A holnapi tárgyaláson Dimb Györgyöt dr Papp Károly ügyvéd védi, Dimb Györgyöt dr Nagy Mihály és Morár Lázárt dr Kabos Béla ügyvéd.

A Vörös-Kereszt hangversenye az ingyentej javára.

Az április hó 8-án a vármegyei ház nagytermében tartandó hangverseny műsorát most már teljes egészében közölhetjük s ez a következő:

1. Felolvasás. Tartja Olti Mózes.
2. Weil Magda hegedűművész: Introduction — Rondo-Capriccioso. (C. Saint-Saens.)
3. Gömöri Havas Gáborné énekszám: a) Ponchielli: Ária a „Gioconda” című dalból. b) Puccini: Ária a „Pillangó kisaszony” című dalból.
4. Braun Elza szavalata.
5. Gömöri Havas Gáborné énekszám: a) Nosedá: Bölcsődal. b) Csiky: Éjszakák. c) Schumann: Weit weit. d) Brahms: Der Schmied.
6. Weil Magda hegedűművész: a) Románec. R. Wagner. b) Memiette Mozart. c) Preludium és Allegro Paganini Kreider. d) Caprice Wiennois F. Kreisler.
7. Virág kiosztás.

A rendezőség ezután is közölni óhajtja, hogy a hangverseny után — többek óhajára — a vármegyei ház kistermében mint a multban, úgy most is Novomeszky látja el a közönséget. Árak a következők lesznek:

Egy tea, süteménnyel, 1 korona; frise, meleg kávé; vegyes nagy sütemények; felkent hideg dolgok á 30 fillér; pezsgő, mint rendesen.

Hogy a vendégek teljesen otthonosan érezzék magukat, városunk asszonyai, leányai a szokott hazafias lelkesedéssel ajánlották fel ismét tevékenységüket. Cukorka is lesz kapható és kívánatra meleg étel is fog a közönségnek rendelkezésére állani.

* **Gyönyörű rózsás arc a nő legszebb díszje.** Az első ránc a szép asszony igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég, ha a megbecsülhetetlen Y-Po crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát, eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesszereket, májfoltokat, pattanásokat és a bőr vörösségét. Ár K 1 és K 1-50. Kapható Farkas István „Apoló” drogeriájában Nagyvárad. Tele fon 13-02.

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR” helyettesíti a rézgálicot.

A „Peronoszpor” évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor” összetétele kitűnő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinek rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpor” kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor” ab Budapest 1 korona 50 fillér. Használati utasítással. Legkisebb szállitmányt 5 kilós csomagokban utánvét mellett szállít.

a „PERONOSZPOR” Vezérképviselő Budapest, VII. Damjanich-u. 30.

Az angolok 180 milliárd hadisarcról álmodnak.

Köln, március 4. A kopenhági Politiken londoni tudósítója arról az eladásról számol be, melyet a liverpooli áruüzede titkára, Crammond a londoni kereskedelmi kamarában tartott. Ebben a többi között a következőket mondta:

— Németország pénzügyi kilátásai kétségbeesztők. Svéd megbízható hírek szerint a német kormány a háború után a külföldön akar óriási kölcsönöket felvenni, hogy a belső hadikölcsönöket mentesítse. Crammond szerint Németországnak, ha legyőzik a háborúban a következő hadisarcokat kell fizetnie: Belgiumnak 10 milliárdot, Franciaországnak 50 milliárdot, Angliának 52 milliárdot, Olaszországnak 10 milliárdot, Oroszországnak 48, Szerbiának és Montenegrónak 10 milliárd márkát, tehát összesen 180 milliárd márkát. A német kereskedelmi flottából pedig kiegyenlítik azokat a veszteségeket, melyeket a szövetségesek és a semleges országok a torpedók és az aknák folytán szenvedtek.

Ehhez a következő megjegyzéseket fűzi a Schwäbische Merkur:

— Ezek mellett a számok mellett ne menjen el Németország könnyed mosolyával. Az a hely, ahol elmondották, megérdemli a figyelmet. Mit jelentenek ezek a számok? A német nemzeti vagyont most 330—390 milliárd márkára becsülik, s ebből Németországnak Crammond szerint 180 milliárdot, azaz körülbelül a felét kellene hadisarc gyanánt fizetnie! Mivel ennek az összegnek a kifizetése teljességgel lehetetlenség, úgy ez a kívánság nem jelent egyebet, mint hogy Németország ellenségei minden német birtok és vagyon felének tulajdonosai kívánnak lenni és állandóan minden német jövedelem felét ők akarják élvezni. Egy ilyen követelést támaszt most egy komoly angol ember, komoly és józan ítélőképességgel bíró férfiak társaságában — a mostani harctéri helyzetben.

Crammond követeléseire a német nép, a német hadsereg és a vezető német politikusok egyszer még emlékeztetni fogják az angolokat!

Az angolok a békére fogadnak.

Bern, április 4. A párisi „New-York Herald” írja, hogy Angliában általában azt hiszik, hogy a háború vége már nincs messze és a Lloyd-biztosító társaságot valósággal ostromolják a fogadók, akik a békekötés különböző terminusait akarják tétjeikkel eltalálni. A beavatottak azonban azt hiszik, hogy ősz előtt szó sem lehet békekötésről.

Az angolok Dániát is uszítanák?

Amsterdam, április 4. Hírek szerint Anglia nemcsak Hollandiát, hanem Dániát is rá akarja venni, hogy zárja el határait Németország felé és az angol flotta akciója számára nyújtson lehetőséget azzal, hogy a dán vizekre való hajózást elnézi.

Az irek tiltakoznak a besorozás ellen.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól: Londonból jelentik: A Morningpost szerint Dublinban az irek tiltakoztak az ir polgároknak a hadseregbe való besorozása ellen. Tüntetés támadt s eközben rájöttek a sorozó irodákra s a katonaságra.

Az angol követ a holland királynénál.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Hágai távirat szerint az angol követ a hollandi külügyminiszterrel másfél óráig tanácskozott. Az angol követ azután kihallgatást kért Vilma holland királynétől.

Yarmouthot is bombázták a németek.

Berlin, április 4. a Wolff-ügynökség jelenti: Az április 3-ról 4-re virradó éjjel a délkeleti angol tengerpart ellen intézett tengerészeti léghajótámadás alkalmával az erődítési művekre Yarmouth mellett robbanó bombákat hajítottunk. A léghajók az ellenség tüzelése ellenére sértetlenül tértek vissza.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

Az angolok vesztesége.

Budapest, április 4. (Saját tud.) Hágából jelentik: Az angolok március havi vesztesége 993 tiszt, 16300 katona, januárban volt 1111 tiszt és 17600 közlegény, februárban 567 tiszt, 12800 közlegény. Három hónap alatt tehát 2671 tiszt és 46700 közlegény.

Szövet hét!

E héten 5000 méter gyönyörű divat szövet és mosó kelme, 450 drb. selyem, batiszt és Etamin Blous, 300 drb. legujabb kötött selyem kabát igen olcsón kerül eladásra

Figyeljük meg a vasuton érkezőket.

Hólyagos himlős beteg a villamos kocsiban.

A háborus viszonyok tápot adnak a különféle fertőző betegségek fellépésének és terjedésének. Mindjárt a háború első szakában, a kárpáti harcok idején a harctérről hazaszállított katonák a tifuszt és a kolerát hozták be az országba, majd a vérhas, sőt a kúteges hagymáz is előfordult igen sok esetben, azonban részint az idejében felállított megfigyelő kórházakkal és más hatásos óvintézkedésekkel sikerült az országot megmenteni attól, hogy amíg fiaink a harctereken véreznek a hazáért, itthon pedig egy járvány pusztítsa végig a lakosságot.

Nagyvárad is, mint minden katonai gócpont, sokszorosan ki volt téve annak a veszedelemnek, hogy a harctérről hazatérő katonák megfertőzzék s a járványok melegágyává tegyék Nagyváradot.

Szerencsés azonban eddig elkerültük a veszedelmet s dacára, hogy a katonai fertőző kórház létesítéseig a Szent László városi járványkórházban százával láttuk el a kolerás, tifuszos, kiütéses hagymázban megbetegedett katonákat, a városi orvosi hivatal s különösen dr Mayer László v. főorvos célszerű és hasznos óvintézkedéseinek, a járványok fellépését sikerült elkerülnünk, sőt még szórványosan sem fordultak elő a veszedelmes betegségek a polgári lakosság között.

Amidőn azonban ezeket örömmel és ismeréssel konstatáljuk, lehetetlen, hogy most ne tegyünk egy körülményt.

A hólyagos himlő, amely pedig elsőrendű veszélyes fertőző betegség, mint egy gyűrű fogja körül Nagyváradot; az összes községek Nagyvárad szomszédságában fertőzve vannak s a beözönlő forgalomnál fogva mindennap ki van téve a város közönsége a fertőzésnek. És ez az, ami aggodalomra ad okot.

Ugyanis a vasutállomásnál nincs állandó orvosi szolgálat s a fertőzött községből érkező utasokat nem vizsgálja, nem ellenőrzi senki és így gyakran megesik, hogy ragályos betegségben szenvedő utasokat akkor fedezett fel a hatóság, mikor már bejárta az illető a város egy részét s eljutott a piacra.

Tegnap is előfordult, hogy a Szent László-téren a villamos kocsiból szállott le egy hólyagos himlős beteg s a kocsit be kellett vontatni a villamosvasut telepére fertőtlenítés céljából. Akik azonban a kocsiban együtt utaztak a veszedelmes beteggel, széledtek a városban.

Nem jó a tüzzel játszani.

Eddig a Gondviselés és a hatósági orvosi kar buzgalma, megvédte a várost a járványtól, de ki tudja, hogy egy ilyen utas révén nem üti e fel a fejét a veszedelem, amely olyan mérveket ölt, hogy a legszigor-

Czillér Imre
nagyáruházában
Szent László-tér

rubb óvintézkedések sem lesznek képesek utját állani a pusztulásnak.

Ezért szükségesnek véljük, hogy a vasuton érkező utasok kellő és szakzerű megfigyeléséről gondoskodják a város. Ha már a vánsorompóknál nem tudjuk az utasokat kellőleg ellenőrizni, legalább a vasutállomásokon figyeljük meg, hogy nem hurcolják-e be hozzánk a bajt.

Tisza István huszárja a harcúterén.

Vilmos császár kis ezüst érme

Tisza István gróf uradalmából csaknem minden ember a harcúterén van már. Hogy nem az utolsó katonák közt foglaltak helyet Tisza István emberei, arról már eddig is fényes tanúságot tettek a derék legények és pedig a kitüntetések statisztikájával. Legújabbán Kóssa Mihályról kapunk hírt, aki 18 évig szolgálta a gróft, mikor a háboru mint huszárt a haza védelmére szólította. Eddig már két kitüntetés is van a derék huszárnak.

Az első kitüntetésre még szeptemberben szolgált rá Kóssa Mihály. Szeptember 15-én Dolsicán egy hid és vizimalom mellett voltak a huszárok. Unalmasan telt az idő, mert az ellenségnek nyoma se volt. Pár napi tétlenség után Kóssa Mihály parancsot kapott, hogy 10 lovassal nyomuljon előre és kémlelje ki az ellenséges állásokat. A bátor huszár a legközelebbi községig nyomult előre, ahol azt az értesülést szerezte, hogy R-ben kozákok vannak. Kóssa megkerülte a községet. Parancsa teljesítése mellett még elhatározta, hogy foglyot is ejt. Tíz huszárával már majd be is kerítette a községet, mikor járhatatlan ingovány állta utját.

Utközben az erdős vidéken öt magyar huszárral találkozott Kóssa. A huszárok eltévedtek a parancsnokuktól és most örömmel csatlakoztak Kóssához. A megerősödött kis csapatot Kóssa mindenáron támadásra akarta vezetni. Óvatosan lopózkodott a 14 huszár a falu közelébe s ott különböző helyekről egyszerre rohanták meg a falut. A huszár-rohamnak megvolt az eredménye. A falu minden utcájából fejvesztetten menekültek a kozákok. A községet ugyan könnyűszerrel elfoglalták, de Kóssa a haját tépte mérgében, mert nem sikerült egyetlen egy muszkát se elfogni. Ötven állig felfegyverkezett kozák szaladt meg a 14 huszár előtt.

Kóssa leszállította a huszárokat s a falu védelmi állásba helyezték. Az utakat eltorlaszolta s a történetekről két huszárral értesítette a parancsnokot. Az egyik küldönc azzal tért vissza, hogy Kóssa tartsa az állást reggel 6 óráig. A feladat sikerült is, mert a muszka sehogy sem tudta áttörni a huszárok akadályait. Ezért a tettéért kapta Kóssa a II. osztályú vitézségi érmet.

A másik kitüntetését november 5-én éjjel szerezte meg Kóssa. Akkor az ezred az o... i hídfőn egy igen fontos pozíciót tartott.

Az oroszok ötszörös támadást intéztek a huszárok ellen. Mind az öt támadás összeomlott a huszárok tüzeiben. Reggel csupa hullá és sebesült borította az előterepet. És

ebben a csatában Kóssának is nagy része volt, ezért kapta Vilmos császártól a II. osztályú kis ezüst érmet.

Kóssának egy érdekes levele utott a kezünkbe, amit egy barátjának írt. E levélben többek között a következőket írja:

„Most mindegy éjjel előretolt állásunkban tábori őrsre járunk. Lövéldözés mindég van. Attól félek, hogy ilyenkor talál egy halálos golyó és akkor be se számítanak hősi halálnak, csak azt mondanák, hogy vigyázatlanságból történt.”

A huszár azért mindég huszár marad s ha elvégezte dolgát, nekidől az írásnak s ha levelet nem ír, akkor verset farag, amit rövidesen meg is zenésítenek. A legújabb vers a következő:

Sötét felhők tornyosulnak az égen,
Ló a muszka velünk átalellenben,
Nem kiméli golyóját a puskától,
Nem is várhatz egyebet a muszkától,
Nem félünk az ellenséges golyótól,
Mert megvéd a mellvédünk a haláltól,
Az igaz, hogy keservesen csináltuk,
Fürer Kóssa sokat mászkált utánunk.
Sokat mondta, siessünk a muszkával,
A muszka meg lőtt bennünket gránáttal,
Ujév napján dekungunknál esapott le,
Hál Istennek nekünk nem érte.
Ha közelebb jön hozzánk egy méterrel,
Eltemetett volna Isten hírével.
Igy kezdődik az újévek eleje,
Ki tudja, hogy mi lesz még a végével.

Kóssa Mihály különben azóta még nagyon sok hősi tette mellett még nagy véghez és mindenáron ki akarja érdemelni a vaskeresztet. Felettébb tisztjei szeretik a hős katonát s valószínű, hogy a két kitüntetés mellett rövidesen ott fog díszelni a harmadik is, mert mint ő mondja:

— Hiszen kérem, három a magyar igazság!

A németek a Caillette erdő védőműveiben.

Berlin, április 4. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Saint Eloistól délre az angolok erős tüzéségi előkészítés után birtokukba vették a tőlük március 28-án elfoglalt robbantási tölcésért. A Douaumont-erődtől körül csapataink április 2-án az erődtől délnyugatra és délre, valamint a Caillette erdőben erős francia védőműveket elkeseredett harcban elfoglalták és az elfoglalt állásokban az ellenségnek a legutóbbi éjszakáig folytatott ellentámadásait visszaverték. A franciák különösen jelentékeny erők bevetésével és rendkívül súlyos áldozatokkal újból és újból eredménytelenül intéztek rohamot a Caillette erdőben elvesztett védőműveik ellen. Április 2-iki támadásaink alkalmával sebesültekben, foglyokban 19 tisztet és 745 főnyi legénységet, továbbá 8 gépfegyvert szállítottunk be.

Csak a tüzéség harcol.

Keleti hadszíntér.

A helyzet változatlan. Az ellenség tüzésége csak a Widsytől északra, valamint a

Naroc és Visniev tavak közt fejtett ki élénkebb tevékenységet.

Balkán hadszíntér.

Ujabb esemény nem történt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

A mótely befészkelődött a fiatalokba.

Felhívás a szülőkhöz.

Gerő Ármia rendőrfőkapitány a következő felhívást teszi közre:

Megállapítást nyert, hogy az utóbbi időben úgy az utcákon, mint a köztereken fiatalok (16 éven alul) felügyelet és munkanélkül csavarognak. Így rossz társaságba kerülve, zülésnek indulnak s különféle bűncselekményeket követnek el. Mint hogy a házi felügyeletnek elhanyagolása esetén a hatóságok vannak hivatva a fiatalok erkölcsi romlásától és elzüléstől való megmentése érdekében szükséges intézkedést megtenni, figyelmeztetem a szülőket arra, hogy gyermekeikkel szemben a legszigorúbb ellenőrzést gyakorolják, s mindennemű csavargástól tartassák vissza, annál is inkább, mert intézkedtem a tekintetben, hogy mai naptól kezdve minden csavargásban talált fiatalokat előállítsanak s a mulasztás elkövető szülők ellen a törvényes eljárást azonnal folyamatba tegyék.

Rendőrfőkapitány.

Aki a Tiszántúl háborus számaint olvasta, azt elégtétellel tölti el a főkapitány felhívása. Lapunk nem szünt meg a hatóság közbelépését sürgetni a fiatalok megmentése érdekében, akiket a köztereken rovtól előzetlenül, börtönviselt csirkefogók tanítottak a kártevő bűncselekményekre. Egyik cikkünkben rámutattunk a Rhédey-kert titkaira, a másikban a velencei part bicskás-hadára, a harmadikban a Bunyitay-liget csibész-iskolájára, ahol kártyázást, pornografiát, zsebmetészt sajátítottak el a kis fiúk felnőtt gazfickóktól.

A rendelet épen kapóra jön, mert hiába cibálták ki a polgárok mindenféle züllött helyről a kis fiukat, hordaszámra csavargtak éjszakánként s csak a pontot tette erre a fejzetre az a gyilkosság, amelynek áldozata egy 16 éves fiú lett.

A fiatalok erkölcsi zülése rettenetes, kis fiúk, kik alig hagyták el a cuclit, cigarettát döfnek szájukba nyílt utcán. Lányokat zaklatnak, dobálnak, hajigálnak, pimasz megjegyzéseket tesznek a járókelők után:

— Ennek be kéne verni a kalapját. Vörös orra van.

Krakovnak, köhögnek, szemtelenül viselkednek. Egy részét lopás terheli, a másik része már betörésben vett részt, s mindezt azért, hogy kielégítse szenvedélyeit. Velencén a Velencei-kávéházban történt egy öszszeszlalkozás, amelynek folytatása az utcán egy gyilkosság lett, s most a vasúti hid mellett folyik a kártyázás és a piszok a szájból, Csillagvárosban a réten megy ugyanaz, a ligetben pedig a sziget a csirkefogók tanója s a footbáltéren gyűl össze a város szemete, amelyhez az Iparos Otthon ifjúságát odaengedni nem szabad.

A szülők vigyázzanak, mert a gyermekek rossz társaságba kerültek. Volt e bandában már tanuló (Kovács S. János igazgató a tanunk erre), diák és uri fiú. A méltó gyorsan terjed, ne eresszék el gyermekeiket a züllötték közé, ne verjék úgy ki,

mint a malacokat, hanem kettőzött óberséggel vigyázzanak rájuk, most, övék legyen minden gondunk és Isten kegyelmét kérjük, hogy mentse meg fiainkat és leányainkat az erkölcsi és testi sülyedéstől és romlástól.

Magyar repülők bravuros támadása és menekülése.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Hivatalos jelentés a tengeri eseményekről:

Olasz repülőknek Laibachban, Adelsbergben és Triesztben tett látogatását tegnap délután 3 órakor tíz repülőgépből álló repülőrajunk Anconában vizionozta. A vasuti állomást, a gázgyárat, a hajógyárat, a városi kaszárnyaneget pusztító hatással bombázta s több helyen tüzet okozott. Két ellenséges védőrepülőrajnak ellentámadását gépfegyverrel visszautasították. Három védőüteg heves tüzelése, két srappel teletalálata arra kényszerítette egyik repülőnket, hogy a kikötő előtt leszálljon. Nemsokára egy másik repülőgép, amelyet Molnár repülőmester vezetett, közvetlenül melléje szállott le s a két bentülőt felvette a repülőgépre, az eltalált és leesett készülöket pedig elpusztította. Azonban sérülései miatt a nagy hullámverésben ez a gép a négy bentülővel felrepülni nem tudott.

Egy ellenséges torpedónaszád és két jármű kifutott a kikötőből, hogy a megsérült repülőgépet hatalmába kerítse.

Néhány repülőnk azonban gépfegyvertűzzel és bombavetéssel visszatérésre kényszerítették őket. Azután két repülőgépünknek amelyet Vámos hadapród és Stenta sorhajóhadnagy vezettek, sikerült a négy bentülőt felvenni saját gépükre s a megrongált repülőgépet elégetni, s a mentési műveleteket olasz repülőgép gépfegyver tüze és bombavetése közben véghez vinni, miközben az ellenséges repülő csak száz méternyire keringett felettük.

Ezek szerint két repülőgépünk elpusztult, de valamennyi többi repülőgépünk s valamennyi repülőnk épségben tért vissza. A flottaparancsnokság.

HIREK

* Személyi hírek. Halászy László dr. miniszteri tanácsos, Dubszky Alfréd, Füredi Sándor dr., Kiss László dr. vasut igazgatók, Ujj János posta és táviró főmérnök, Fésüs Károly máv. felügyelő, Szirmay Richárd, Okolicsányi Zoltán igazgató, Erdélyi Vince igazgató, Szemes Henrik, Révész Lipót, Klementisz Károly főellenőr a fürdői vasut szemléjére Nagyváradra érkeztek s a Park hotelbe szálltak.

* A győri püspök alapítványa a Szent Vince-intézetnek. Fetser Antal győri püspök a nagyváradi Szent Vince-intézetnél 16.000 korona alapítványt tett püspökké szentelésének 10 éves évfordulója alkalmából. A győri püspök 18 éven keresztül vezette az intézetet, mint igazgató s ez idő alatt állandó nagy jöltevéje volt az intézetnek, eddigi alapítványai is magas összeget tesznek ki. Ujabb alapítványával újra kifejezést adott el nem muló szeretetéről ezen jótékony intézet iránt.

* A Katolikus Kör negyedik közművelődési estéje. Pénteken tartja a Katolikus Kör az idén negyedik böjti estéjét. Az a nagy érdeklődés, mely eddig a Katolikus Kör minden ünnepélyén megnyilvánult, bizonyos ismét oda vonzza a Szent László termébe Nagyvárad keresztény közönségét, annál inkább, mert a műsor rendkívül érdekes és változatos, s magas színvonalon álló számokból van összeállítva. A részletes műsört legközelebb közöljük. Az ünnepély pénteken délután 5 órakor kezdődik. Belépti díj nincs.

* Kitüntetések a honvédségnél.

A hivatalos lap közli, hogy a király újlag a legfelső dicsőítő elismerésben részesítette Szakács Árpád 4. honvéd gyalogezredbeli hadnagyot; a legfelső dicsőítő elismerésben részesültek még Sárosi Béla és Menczel Károly 4. honvéd gyalogezredbeli tart. főhadnagyk és dr. Kaszás Károly 4. honvéd gyalogezredbeli népfelkötő főhadnagy, továbbá Barkóczy Lajos és Száva Albert 4. honvéd gyalogezredbeli népf. hadnagyk, valamint Wéber Albert 8. honvéd tábori ágyusezredbeli főhadnagy, gazdasági tiszt. Arany vitézségi éremmel lett kitüntetve Hangyási Imre 4. honvéd gyalogezredbeli szakaszvezető, első oszt. ezüst vitézségi érmét kapott Raic Péter főtüzér a 8. honvéd tábori ágyusezredben.

* Az Urleányok Mária Kongregációja ma délután 5 órakor tartja rendszeres összejövetelét a Szent László fi menedékházban.

* Csipogó telep. Ipolyi-Keller Gyula földművelésügyi miniszteri megbízott és Lukács Ödön főjegyző tegnap tekintették meg az állami költőtelepet, amely a Tisza Kálmán téri Elek házában működik. Ez a költőtelep kis csibéket, sárga rucákat és még sárgább libákat költ ki s most csirkékkel kezdte meg működését. Az állandó melegből százával kél ki a csibe s mindjárt meg is vásárolható.

* Szécsi Károly hétszer ült.

Amint újabban kiderült, Szécsi Károly, a dr. Dajka Endre rendőrkapitány által elfogott betörő szélhámos, nagyon „öreg fiú” már. Fiatalkora dacára avval dicsekedhetik, hogy nem kevesebb, mint hétszer volt büntetve, amint ezt a kir. ügyészség lajstroma bizonyítja. Így utóljára 3 évet ült Vácson több rendbeli betöréses lopás miatt. Kiszabadulása óta, mint katonaszökevény bujdosott, míg a végzet sújtó karja utól nem érte.

* Bevonulnak. A maradék két korosztály a 46—47 évesek, ma vonul be. Természetesen szívesen és örömmel. Kész a bakkanos és kész a ruha és készen lélekben és akaratban. Bizonyo, hogy meg fog látszani egész gazdasági életünkön, de a végcél mellett minden eltörpül. Zavaró körülmények nem tehetik kisebbé nagy lelki elhatározásunkat, hogy küzdünk az utolsó csepp vérig. A bevonulás folytán két tanfolyam szűnik meg: a női szabóipari szaktanfolyam, amelynek vezetője, Czóbel Adolf bevonult, megszűnik s hasonlóképpen megakad a Szabó Károly tbb. tag által vezetett ipariskolai gyakorlati műasztalos tanfolyam, Az ipariskolában a cipész ipari tanfolyam, a fa és fémipari iskolában a cipész szabászati tanfolyam vezetője: Ujlaky István szaktanár vonul ma be katonának s ezzel a jövő nemzedék képzése szenved súlyos hátrányokat. Ennek eloszlására Szontagh Gusztáv és Szűcs Izsó igazgatók s Lukács Ödön főjegyző, iparoktatási elnök illetékes helyen előterjesztést tettek. Kereskedelmi és ipari körökben is megérzik a bevonulás hatása, de az idők beteljesedtek s mind nyájunknak el kell menni.

* Katonák árvizvédelmi munkálataira.

A tavaszi árvizveszedelem esetére már kiadta rendeletet a miniszter, most pedig arról értesítette Nagyvárad városát, hogy az árvizvédelmi társulatok és esetleg a város rendelkezésére, árviz esetére nagyobb katonai erőt bocsát rendelkezésre, védelmi célokra. Nagyvárad város tanácsa, a főmérnök jelentése alapján értesíti a minisztert, hogy Nagyváradon nincs szükség árvédelmi intézkedésekre s így katonákat sem vesz igénybe e célra a város.

* Csellóművész a Fischer zeneiskola hangversenyén.

Rezik Károly csellóművész értesítette a Fischer—Ervin féle zeneiskolát, hogy részt vesz az iskola április 15-iki hangversenyén. Rezik nevét Budapesten jól ismerik, most a kolozsvári zene-konzervatórium tanára. Waldmann Rózsa zenetanárnő kíséri zongorán, akinek 150 darab közül a választást átengedte. Fényes jövő áll e fiatal művész előtt, akinek mestere Popper Dávid volt. A mi közönségünknek Casa's Pablo óta nem volt alkalma kiváló csellóművészt hallani, s így érthető az érdeklődés a hangverseny iránt, amelynek műsorát most állítja össze a zeneiskola vezetősége.

* Osváth, Kucserik, Losonczy elhatározása. A városházán eddig olyan munkatorlódás volt a számvetőségben, hogy azoknak, akik számlát nyújtottak be, hetekig kellett várakozni, míg a pénzt kiutalta a tanács s hozzájukhadtak jogos követelésükhöz. A vállalkozók és iparosok érdekeire tekintettel Osváth Jenő, Kucserik János számvetők és Losonczy Gábor szakdjnok elhatározták, hogy a feltorlódott anyagot feldolgozzák bármi áron és fáradsággal úgy, hogy a beérkező számlákat azonnal érvényesítik s még a benyújtást követő héten kiutalásra készen átteszik a tanácshoz, hogy kiutalhatta. Megtörténik ilymódon, hogy a számlákat 8—10 nap alatt kiutalja a tanács, s így a vállalkozók és iparosok kellő időben és utánjárás nélkül hozzájutnak követelésükhöz s nem kénytelenek pénzügyintézeteknek kamatot fizetni tartozásuk után, amit felvettek, míg pénzüket megkapják. Ha ez va-

lóra válik, úgy a számvetés, amely lényegesen redukált létszámmal dolgozik, a három tisztviselő elhatározása révén a vállalkozók és iparosok bálájára tarthat számot.

* „Apologiai Kurzus” katolikus urinők számára. Vettük a következő felhívást:

Sokféle kurzust szerveznek a mai korban; egyik szükségesebb mint a másik. Az „Apologiai Kurzus” a melynek célja bővíteni és mélyíteni az olyannyira szükséges vallási ismereteinket, a kurzusok kurzusa s mintegy nagy szüksége a történelmi kornak jelentkezik, meghallgatást és megértést kér a nagy és magaslatos lelkiigények után vágyakozni tudó kath. uri hölgy közönségtől.

Jelentkezhetni lehet az „Apologiai Kurzusra” a kibocsátott gyűjtőíveken, a három plebánia sekrestyéjében, levél útján a pontos lakásaim jelzésével, hogy meghívót küldhessünk.

A jelentkezők számától tesszük függővé az „Apologiai Kurzus” megnyitását és részletekérdéseinek megbeszéléseit.

Az előadások teljesen díjtalanul az Orsolya zárda termében lesznek megtartva.

A szervező bizottság nevében:

Gálffy Sándor

hittanár, Ujvárosi plebánia Körös-u 4.

* Tojást árul a város. Tudatom a közönséggel, hogy a városi liszt- és élelmi szerüzletekben friss, lámpázott tojás kapható. Nagyvárad, 1916 április hó 4-én. Lukács Odön, főjegyző.

* Az erdőgazdasági alkalmazottak felmentése. A földmivelésügyi miniszter tegnap tudatta az alispánnal, hogy az erdőgazdasági alkalmazottak, akiknek felmentése 1916 június 30. előtt jár le, nem kötelesek egyelőre bevonulni. A felmentést ugyanis a közigazgatási hatóság a rendelet alapján 1916 június 30-ig meghosszabbíthatja. A meghosszabbítást az igazolási lapra kell rávezetni.

* A kenyér és tojás ára. Értesítem a város közönséget, hogy kétszeresített az élelmezési ügyosztály ki nem ad, így kenyér ebből nem készített, további intézkedésig többé 52 fillér kenyérár nem követelhető. Az 1916. április 1-től 15-ig szóló ármegállapítástól eltérőleg a kenyérlisztből készült kenyér árát kilogrammonként április 6-ától kezdődőleg péküzletekben 46 fillér, viszontelárusító kereskedő üzletekben pedig 48 fillérben, a tojás árát pedig április 5-től kezdődőleg darabonként 12 fillérben állapítom meg. Nagyvárad, 1916 április hó 4-én. Lukács Odön, főjegyző.

* Kenyeret a belényesi tisztviselőknél. Lamile Mitru belényesi pék tegnap kérvényt adott be az alispánhoz, a melyben arra kéri Fráter Bernabást, hogy adjon neki engedélyt a kenyérsütésre és a kisütött kenyérnek a piacon való árusítására is. A kérvényt azzal indokolja meg a pék, hogy Belényesben igen sok tisztviselő van, akik odahaza nem süthetnek, mert nincs kemencéjük. Ezeknek a tisztviselőknél kenyérszükségletükről eddig is a pékek útján gondoskodtak. Indokolt tehát, hogy most is biztosítva legyen e tisztviselők kenyere.

* A tengeri maximális ára. A honvédelmi miniszter tegnap tudatta az alispánnal, hogy a katonaság részére szállítandó esővestengeri árát április 1-től újabb összegben állapította meg. E szerint a esővestengeri ára a rendes tengeri árának 90 százalékát teheti ki. Így a tengeri maximális árát 36 korona 40 fillérben állapította meg. A rendelet nem vonatkozik az április 1-től visszamenő időre.

* Adományok a Cselédotthonra.

Bár tagadhatatlan, hogy e sulyos idők minden oldalról nagy áldozatokat kívánnak a közönségtől, mégis a legnagyobb öröm és hála tölti el az előkészítő bizottságot és az egész egyesületet, hogy e mozgalmat ezen sulyos körülmények közt oly lelkesedéssel támogatja a közönség, amit bizonyít az alábbi adakozók neve és adománya. A bimbársályi római katolikus hívők gyűjtése 22, dr. Kiss Gézáné (Debrceen) 50, özv. Nagy Ödönné 10, Wertheimstein Aranka 10, Wertheimstein Sarolta 10, Bottha János (Bethlentelep) 10, dr. Ralbovszky Péter 8, özv. Klüger Viktorné 5, özv. Bilinszky Söterné 5, Kende János (Asszonyvásár) 4, özv. Kenéz Sándorné 2, Tóth Zsigmondné 2, özv. Kreutz Ferencné 2, Fodor Lajosné 1, Nagy Györgyné 1, Szirmay Lajosné 1, Harislian Edéné 1, Fröhlich M. 1 Többen 210, N. N. 5, N. N. 2. Összesen: 184 korona 10 fillér.

* Rekvirálják a cukrot. Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a m. kir. kereskedelemügyi miniszter rendelete alapján a következőket közli: A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1916. évi 11717. számú rendelete a cukorgyári vállalatokban és a cukortartásra rendelt szabad raktárakban tároló, de nem cukorgyári vállalatoknak tulajdonában levő cukorkészletek igénybeviteléről a m. kir. miniszterium 508-1916. M. E. számú rendeletének 7. szakasza alapján a pénzügyminiszter ural egyetértőleg a következőket rendelem: 1. szakasz. Mindazok a cukor előállításával foglalkozó vállalatokban és a cukor tartására rendelt szabad raktárakban tároló nyers és mindenfajta finomított cukorkészletek, amelyek az 508-1916 M. E. számú rendelet 2. szakasza, 2. pontja értelmében bejelentésre kötelezett egy(nek és cégek, (kereskedelmi vállalatok, szövetségek stb.) tulajdonát képezik, az említett rendelet 7. szakaszában foglalt felhatalmazás alapján jelen rendelet erejénél fogva közszükségleti célokra igénybe vételnek, (requiráltaknak) és a cukorkészletek birtokosai ezeket a cukorközpontnak a tárolás helyén átadni, vagy utasítása szerint forgalomba hozni kötelesek. — Ezen rendelkezés nem terjed ki azokra a cukormennyiségekre, amelyek vámkülföldi rendeltetéssel adtak el és a melynek ki vitelére a pénzügyminiszter már a jelen rendelet életbelépte előtt kiviteli engedélyt adott. Ezek a cukormennyiségek kizárólag a kiviteli engedélyben meghatározott kivitel céljaira fordíthatók s azok tulajdonosai kötelesek az illető cukormennyiséget a pénzügyminiszter vonatkozó kiviteli engedélynek keltére és számára való hivatkozással a cukorközpontnál jelen rendelet kihirdetésétől számított 3 napon belül bejelenteni. 2. szakasz. A jelen rendelet 1. szakasza értelmében igénybe vett s a cukorközpont által átvett, vagy annak utasítása szerint forgalomba hozott cukorkészletekért fizetendő átvételi ár (térítés) tekintetében, amennyiben az igénybe vett cukormennyiség 1916. évi március hó 1. napja előtt szerzetett be, az 508-916. M. E. számú rendelet 8. szakaszának rendelkezései irányadók. 3. szakasz. Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi, vagy megszegésüknél közreműködik, ezért az 508-916. M. E. számú illetve a 714-916. M. E. számú rendelet szerint felel. 4. szakasz. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Nagyvárad, 1916 április hó 4. Rendőrfőkapitányság.

* Egy himlősbeteg cigányasszony szökése a kórházból. B. Lakatos Imréné pócai cigányasszonyt mint hólyagoshimlős beteget ápolták a járványkórházban. A cigányasszonynak, úgy látszik, nem volt kedvére a kórházi élet, kapta hát magát s tegnap éjfélkor a kórház magas kerítésén keresztül megszökött. De egyuttal valami emléket is akart megőrizni magának a kórházi életből, szökése alkalmával egy

párnát és egyik beteg társának pénzét is magával vitte. A kórház vezetősége azonnal értesítette az esetről a rendőrséget. A nyomozásnak meg is volt az eredménye, reggel 7 órakor egy rendőrnek sikerült egy villamoson Lakatos Imrénét elcsipni. A rendőrségre vitték, ahonnan a járványkórház kocsiján visszazárlították a kórházba. A járványkórház igazgatója intézkedett, hogy a kórház kerítéseit szeges drótokkal fogják meghosszabbítani.

* Vetőzab kiosztása. Vettük a következő értesítést: Felhívom mindazokat, akik vetőzabot előjegyeztek, hogy annak átvétele végett a városi közlelmzési ügyosztály pénztáránál (Városháza földszint 9.) április hó 5-én és 6-án délután jelentkezzenek. A zab és zsák ára a fenti pénztárnál előre kifizetendő. Nagyvárad, 1916 ápr. hó 4-én. Lukács Odön, főjegyző.

* A szőlőgazdáknak s a harctéren a katonáknak nagy lesz az öröme, mert bőven terem bor és gyümölcs, amióta „Peranoszpor”-ral permetezik a szőlőket és a gyümölcsfákat. Utalunk lapunk második oldalán levő hirdetésre

* Malac 140 drb. 8 hetes eladó Sás-teleken Schwartz Antalnál u. p. Felsőderna.

* Kőhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál használjon kizárólag **Farkas-féle hurut-szeletkét.** Ára K. — 80 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 13-02.

* A Biharmegyei takarékpénztár közli, hogy bekebelezés vagy más jó fedezet mellett normális kölcsönöket készséggel folyósít.

x Megfagyott, széltől kivörösödött, kieserepedett arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatása az YPO-jegyű „Harmat tejkrem.” Ára 1 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi ut 7/B.

* Gyurjad Gyurka. Piszkáld ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvevő. Rendkívül érdekes lemez ujdonságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkülönlegességek Gramafonok, hangszerek olcsó szakszerű javítása.

* Kiadó Szarvas sor 15. sz. alatt üzlethelyiség lakással együtt május 1-től. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* A Nagyvárad Takarékpénztárnál jegyzett III-ik hadikölcsön kötvények a kiadott pénztári elismervények ellenében az intézet helyiségében átvehető.

* Husvét Karneval Nagyváradon. Aszódi Mihály cukorka, kávé, tea és déligyümölcs üzletébe az összes bőjti konzervált halak és husvét tojás cukorkák szebbnél-szebbek megérkeztek. Az árak még az előbbiek, raktáron nagy mennyiségű áru, üzleti vállalatom központi főüzlet Kossuth-utca Sas palota, I. fiók Sas passaga, II. fiók Zöldfa passaga a kabaréval szemben teljesen újonnan átalakítva, úgy hogy a legkényesebb igényű cukorkavevők is, legfinomabb bonbonjait megtalálhatja, III. fiók Rákóczi-ut Csokoládé király Orsolya zárda épület, Kugler Gerbaud bonbonok főraktára, IV. üzleti vállalatom trieszti kávé és teabohozatal szintén az Orsolya zárda épület Csokoládé király mellett. Telefon főüzlet 635, fiókok telefonja 610. Befűző cukorka előjegyzést elfogadok főüzletemben. — Nagyban: husvét tojás és csokoládé, kávékrém, nápolyi és az összes cukorkából és halakból. Kondenzált tej, „Berna” védjegyű kapható. **Aszódi Kossuth-utca.**

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Kiss József-est.
Csütörtök: Kis király. (Tompai Bélával.)
Péntek: Legénybucsu. (Horváth Mici vendégfellépte.)
Szombat d. u.: Oiklámén. Este: Császár. (Horváth Mici vendégfellépte.)
Vasárnap délután: Eleven ördög.
Este: Ónagysága ruhája. (Horváth Mici-vel.)

Kis József-művészt.

A ma délután és este tartandó Kiss József-művészt programját a következőkben adjuk:

I. RÉSZ.

1. Nyitány. Előadja a nagyvárad m. kir. honvédeknek Scharf Károly karmester vezetésével.
2. Prólóg. Elmondja: Polgár Mariska.
3. Kárpáti falvak. Irta: Zilahy Lajos. Előadja: Jászai Mari.
4. a) Gounod. Faust; Siebel áriája. b) Kurucz János. Műdal. Énekli: Vajnovszky Vilma a honvédeknek kísérete mellett, Városi Aladár vezényletével.
5. Vasizlika. Irta: Harsányi Zsolt. Háborús jelenet. Szereplők: Tanítónő — H. Körösy Juci. Kozák — Bihari Ákos. Gyermekek — Kádár Manika.

SZÜNET.

II. RÉSZ.

6. Közzene. Előadja a magyar kir. honvédeknek Scharf Károly karmester vezetésével.
  7. Kis Józsefről. Felolvassa: Lux Terka írónő.
  8. Kis József. Simon Judith. Előadja: Jászai Mari.
  9. Műdalok. Énekli: Bihari Sándor, a honvédeknek kísérete mellett, Városi Aladár vezényletével.
  10. Jehova. Irta: Kis József. Előadja: Bihari Ákos.
  11. Szózat. Szavalja: Jászai Mari, a honvédeknek kísérete mellett. Scharf Károly karmester vezényletével.
- Az előadás pontban 6 órakor, a második fél 9 órakor kezdődik.

Új bérlet-ciklus a Szigligeti-színházban.

Tekintettel a hosszabb időnyire, az igazgatóság még egy III. ciklus bérletet nyit és pedig 12 A), 12 B) és 12 C), összesen 36 bérletelőadásra.

Bérletárak.

III. ciklus bérlet 36 előadásra: 12 A), 12 B), 12 C) bérletre.

12 előadásra:

Nagy páholy	110 40
Rendes páholy	92 40
Zsölle	12 08
Körzék	18 48
Támlásszék	14 88
Érkély I. sor	11 04

Bérelni lehet a színház titkári irodájában délelőtt 9-12 óráig, délután 3-5 óráig.

Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!!!
Hadsegélyző Hivatal főpénztára,
Képviselőház.

Legújabb táviratok.

A nagy vesztegetési pör.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) A honvéd hadosztálybírósg tegnap tárgyalta a posztóesalások bünpörét. A vádlottak száma 16, elnök Soós ezredes. Krausz katonai ügyész indítványozta, hogy a nyilvánosságot zárják ki. A bíróság a vádirat felolvasása után elhatározta, hogy zárt tárgyalást tart. A vádirat felsorolja, kiket vesztegettek meg, kik vesztegettek meg őket és mennyivel. A névsor megdöbbentően hosszú. 50 katonai tanu kihallgatását 15 napra, 60 polgári tanu kihallgatását egy hónapra elhalasztották.

IRODÁLOM

Kik a nagyvárad közönség kedvencei. A „Színházi Élet“ Iacze Sándor népszerű hetilapja e heti számában folytatja a szavazást és felhívja a nagyvárad közönséget, hogy a lapban levő szavazóódlára írja fel kedvenc színész és színésznője nevét. A szavazás három hétig tart és a „Színházi Élet“ husvéti Fedák Albumában közölni fogja a közönség kedvenceinek fényképét. Azok között, akik a nyerőre szavaztak kisorsolja a „Színházi Élet“ az illető művészek autogrammjával ellátott fényképét. A lap egyik belső oldalán található szavazóódlak április 11-ig küldendők be a szerkesztőségbe. (Budapest, Erzsébet körút 22.) A „Színházi Élet“ kapható minden dohányüzletben. Egyes szám ára 30 fillér. Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Aki e hét folyamán ápr. 1-től kezdődően legalább félévre előfizet és 150 fillér portó beküld, ingyen kapja a husvéti Fedák Albumot és az ez évben megjelent összes számokat kotta és levelezőlap melléklettel együtt. Új előfizetők is az előfizetési árban kapják a husvéti Fedák Albumot. Kiadóhivatal: Erzsébet körút 22.

Új Idők. A legújabb számban találjuk Gábor Andor Jótékonyosság című szindarabját. Molnár Jenő: Egy hölgy és egy ur című elbeszélését, Nádas Pál: Száz év előtt című cikét. Az „Idegen írók“ rovat Balduin Groller, a magyar születésű, nemrég meghalt német író egyik elbeszélését közli „Rudi irai tanul“ címmel. Bardocz Árpád, Osváth Eszter, Binet Menyhért versei, a Pillanatfölvétők rovatá és apróbb cikkek tartják még a lap szövegrészét. A képek közül megemlítjük a Ellenségeink táborából című háborús fölvételeket a különböző harc-terekről. Mühlbeck Károly tréfás rajzait.

A szerkesztésért felelős vezető:
Dr. PAPP KÁROLY.

Eladó széna.

Várostartól 10 percnyire.
Cim a kiadóban.

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13. telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Jegyző mellé vidékre és ügyvédi irodába; telefon-, posta- és villanyoshoz; nevelő-, társalkodó-, ápoló- és házvezetőnőnek; főzőnőnek kórház-, vendéglő-, intézet vagy papi házhoz; felsőruha varrásra műhely vagy magánhához; fehérnemű himzés és javításra; leányok üzleti kiszolgálásra és cipész műhelybe; házmesternőnek; házhoz járók, mosás-, vasalás-, takarítás- és egyéb napszámra; gyermek mellé, szobalány-, minden- és inasnak; egy asszony havi 3 koronaért fésülést vállal.

KERESNEK: Egy német leányt gyermek mellé; üzletbe két tanuló-leányt; főzőnőt, házvezetőnőt, mindenest, takarítónőt és hetest; mosónőt és napszamosnőket; házmestert, vincellért és cipészsegédet.

Bármilyen csekély adományt is köszönettel elfogad s mindenre nézve felvilágosítást nyújt a nővédelmi hivatal.

Hivatalos órák vasár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtt
9-12-ig,

kedd, csütörtök, szombat d. u.
3-5-ig.

Telephon 3-98

Kristály Műjég-gyár

tisztelettel értesíti a n. é. fogyasztó közönséget, hogy a jég házhoz való szállítását megkezdte. Előjegyzések levelezőlap vagy telephon útján elfogadtatnak.

Kristály Műjég-gyár

Gilányi-u. 5-7.

Telephon 3-98

Telephon 3-98

A MŰJÉG

napenkénti rendszeres szállítást megkezdtek, megrendeléseket köszönettel vesszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Kiadó legelő.

Dusafalva határában 303 hold legelő azonnal kiadó. —
rtekezhetni a
Polgári takarékpénztárnál,
Nagyváradon.

4. szám.

Bächer-féle **Sack** ekék,
valamint egyéb **gazda-
sági felszerelések**
jutányos árban kaphatók

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010.000 korona.
Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsizó és igás szerszámok, kocsizás, lábvédők és szerszámok raktára.

3. szám.

A rézmozsarak és rézüstök pótlására szolgáló **vas hadimozsarak**, ónozott, horganyzott és csiszolt **vaslemezüstök** kaphatók

Andrényi Károly és Fiaival.

Kiadó

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba télikert, hall, diszkert, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával **azonnal** kiadó. Értekezni lehet a

Nagyvárad Takarékpénztárban. Teleky-u. 2.

Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Bemer-tér 2.

Alaptőke: egy millió K.
Tartalékalap: 122,000 K.

Elfogad moratóriummentes betéteket felmondás nélkül s azokat a betét napjától kezdve igen előnyösen kamatoztatja.

Leszámitol váltókat. Jelzálog kölcsönöket folyósít.

Földbirtokra első helyre leendő bekebelezés és előnyös feltételek mellett 65 és 50 éves törlesztés továbbá 10 éves egyszerű jelzálog kölcsönt folyósítunk.

Nagyvárad 1916 márc. 4.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a **WOLFRAM LÁMPÁK**

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb** áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. **Csilárok, ivlámpák** állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.